

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (111) TÈXTEL (33). MATARÍ, SALALLASERA, COMERMA (1)

Airencarem el treball d'avui del 9 de febrer de 1893 quan Joan Matarí i Oliu i Llorenç Salallasera i Torrens creen la societat **Matarí i Salallasera** per fabricar filats de llana. L'avi de Joan Matarí era un pagès hisendat de Rubí, i el pare, Joaquim Matarí i Mas, establert ja de jove a Terrassa va ser un modest fabricant de teixits, casat amb Magdalena Oliu i Caparà, que havia estat en dues ocasions regidor de Terrassa: la primera, de març de 1857 al final de 1860; i la segona, regidor i tinent d'alcalde de gener de 1867 fins al 7 d'octubre

Capçalera d'una factura de Matarí i Salallasera (1893)

de 1868, en què el consistori terrassenc fou destituït per la Junta Revolucionària.

Joan Matarí i Oliu estava casat amb Maria Armengol i Solà, germana de l'Emili Armengol, soci fundador de Pont Aurell i Armengol, fills ambdós de l'industrial filador Josep Armengol i Padrós i néts del fabricant de teixits Pere Armengol i Torres. Joan Matarí fou, junt amb el banquer Joan Marcet i els industrials Josep Prat i Joan Fontanals -que cedí els terrenys-, qui construï, el 1905, al carrer de Pi i Margall, el velòdrom que el 1913 es transformarà en el camp de futbol del CF Terrassa.

L'altre soci Llorenç Salallasera, era propietari de la Casa Pons, una antiga cereria i confiteria situada a la plaça Major, xamfrà amb el carrer Major, on actualment està ubicada la Telefònica. Salallasera era oriünd de Sant Llorenç Savall i havia entrat a treballar de nen al comerç quan n'era titular Francesc Vidal, el qual, més endavant, li cedirà la propietat. Salallasera i Matarí eren cunyats, ja que el primer estava casat amb Concepció Matarí, germana del segon.

Matarí i Salallasera va instal·lar la fàbrica inicialment al Vapor Gran, fins que, el 1904, va decidir aixecar un vapor propi el vapor Matarí, que aixoplugava diversos fabricants com Paz i Cia, Bosch i Llangués -que aviat liquidarà- i també un modest fabricant, Pere Font Batallé, que, amb el temps, esdevindrà important i construirà les seves pròpies quadres (vegeu separata 73).

El 2 de març de 1912, als 69 anys, morirà Llorenç Salallasera. El substituirà el seu fill, Salvador Salallasera, i es conservarà la mateixa raó social de Matarí i

Sallassera. Dos anys abans d'aquest relleu havia entrat a treballar a l'empresa un noi jove, Marc Comerma i Aymerich, gràcies a l'amistat entre Joan Matarí i el pare del nou empleat, Joan Comerma i Cabassa. Uns anys després també entraria a la indústria el pare i dos germans més, en Josep i en Joan Comerma Aymerich. Com veurem la incorporació dels Comerma a la societat serà transcendent per al seu futur. El 5 de gener del 1916, l'empresa trameta una

HILATURA

— DE —

Matarí y Sallassera

Tarasa 30 de Setembre de 1893

Sres. Fontanals y Cia.

Hebre:

Imp. Usher-Terrass.

MES	DIA	LIBRAS	ON.	PRECIO	TOTAL
-----	-----	--------	-----	--------	-------

Capçalera d'un imprès de la indústria d'Ullès Margarit i Comerma (1902)

ircular en què comunica haver concedit poders a Joan Comerma i Cabassa i a la muller de Joan Matarí, Maria Armengol.

Els Comerma eren una família de contracostos d'obres de Sarnià que deien haver començat l'ofici el 1772. És en la primera meitat del segle XIX quan Joan Comerma Ballester i els seus pares s'estableixen a Terrassa. La nombrosa fillada de Joan Comerma i la seva muller, Caterina Rodó i Margarit, de Viladecavalls, es dedicaran a l'ofici de paleta, i fins tot dos dels fills, l'Engràcia i en Pere, es casaran amb dos germans Torrella Ricard -en Geroni i la Carme- pertanyents també a una família de paletes. Una altra filla, la Maria, esposà Narcís Argemí i Vendrell, un important fabricant que va ser alcalde de Terrassa i del qual ja vam parlar a la separata dedicada als Argemí. El més popular dels germans Comerma Rodó serà, però, en Pere, que construirà l'edifici del Colegio Tarrasense, serà un dels fundadors de l'Institut Industrial i serà també regidor de la ciutat per elecció de sufragi censatari amb 42 vots el febrer de 1877.

Pere Comerma i Rodó, maridat, com ja hem dit, amb Carme Torrella i Ricard, gaudirà també d'una nombrosa fillada. D'aquests fills esmentarem la Dolors, maridada amb el forner Gaietà Barba i Gotsens, la Teresa casada amb el dirigent del carlisme terrassenc Gaietà Vallhonrat i Ballber; l'Àngela casada amb Manel Rucabado i Marca, els quals foren els pares de l'escriptor barceloní afiliat a la Lliga Ramon Rucabado i Comerma; en Narcís, també contractista d'obres, que construí la fàbrica Monset i Cia., la tintoreria i la casa de Joan Guardiola i l'església de les germanes concepcionistes. Un fill del Narcís, Jaume Comerma i Marinello també serà paleta. Construirà la façana de l'església del Sant Esperit i serà membre de la Junta de Museus fins a la seva mort, el febrer de 1970.

(Continuarà)

RAFAEL COMAS